

Boganmeldelse: Kognitiv remediering

Publiceret 28.02.2022 | Anmeldt af: Krista Straarup, specialpsykolog i psykiatri |
Forfattere: Louise Meldgaard Bruun og Line Kirstine Hauptmann

En vejledning til behandling af kognitive vanskeligheder

"At læse er ikke bare at afkode tegn, det er også selv at blive omkodet".

På baggrund af mange års erfaring og teoretisk fordybelse inden for såvel klinisk psykologi som neuropsykologi har specialpsykolog Louise Bruun og neuropsykolog Line Hauptmann udarbejdet en transdiagnostisk behandlingsvejledning til kognitiv remediering (eng: cognitive remediation). Her præsenteres såvel den nyeste teoretiske som praksisnære viden om, hvordan man kan forstå og hjælpe mennesker med kognitive vanskeligheder som følge af neurologiske tilstande, stress, psykisk lidelse og andre medfødte eller tilkomne tilstande. Den teoretiske og kliniske inspiration til udvikling af kognitiv remediering som en selvstændig psykologisk behandlingsform kommer bl.a. fra neurorehabilitering, neuropædagogik og kognitiv adfærdsterapi. Bogens udgangspunkt er, at vores kognition til en vis grad er foranderlig og kontekstafhængig – og at det i mange tilfælde er muligt at hjælpe mennesker med kognitive udfordringer med at aflære uhensigtsmæssige indarbejdede mønstre og tilegne sig nye mere adaptive færdigheder.

Kognitiv remediering præsenteres som en vekselvirkning mellem undersøgelse, psykoedukation, arbejde med praktiske øvelser og udvikling af strategier. Bogen indeholder følgende kapitler: introduktion til kognitiv remediering, behandlervejledning, teoriafsnit om kognition, kognitiv undersøgelse samt selve behandlingsmanualen, der udgør ca. 100 sider og giver en grundig beskrivelse af et remedierings-forløb bestående af otte moduler. De otte moduler omfatter: introduktion til kognition og kognitiv remediering, mentalt tempo, opmærksomhed og koncentration, indlæring og hukommelse, eksekutive funktioner, kognition og følelser, pårørende og booster session. Behandlingsmodulerne indeholder ud over psykoedukation en bred palet af interventionsmuligheder bl.a. strategier til regulering af tempo og opmærksomhed samt afhjælpning af problemer med etablering af struktur og rutiner. Der er tilhørende arbejdsark, der kan downloades på Dansk Psykologisk Forlags hjemmeside.

I det teoretiske kapitel om kognition præsenterer forfatterne flere gode modeller over tænkningen, forskellige kognitive domæner samt samspillet mellem følelser og kognition. Ligeledes beskrives typiske kognitive udfordringer ved en række tilstande som stress, angst, depression, ADHD/ADD og autisme, misbrug, Covid-19 infektion, hjernerystelse mm.

I kapitlet om den kognitive undersøgelse introducerer forfatterne dels en spørgeguide til afdækning af kognitive vanskeligheder; dels en caseformulering, der kan bidrage til at få overblik over deltagerens kognitive profil, herunder de forskellige kognitive domæner, stress-belastninger & følelser, hensigtsmæssige og uhensigtsmæssige strategier og vaner.

Kognitiv remediering skal tilpasses den enkelte deltagers forudsætninger og behov og kan med fordel foregå gennem flere sanser fx billeder, beskrivelser og demonstrationer. Behandlingen kan finde sted individuelt eller i gruppe. Uanset valg af format er manualen ikke tænkt som en trinvis manual, hvor det på forhånd er givet, hvilken rækkefølge de forskellige emner skal adresseres i. Det anbefales i stedet, at behandleren ud fra de beskrevne moduler selv sammensætter et forløb, der er målrettet og tilpasset de enkelte deltagere. Ændring af kognitive funktioner tager tid, hvorfor tålmodighed og vedholdenhed er afgørende for resultatet.

Louise Bruun og Line Hauptman har med denne behandlingsvejledning leveret et særdeles gennemarbejdet, kreativt og faglig velfunderet pionerarbejde til professionelle, der ønsker at hjælpe mennesker med kognitive vanskeligheder som følge af medfødte eller tilkomne omstændigheder. Bogen anbefales varmt til psykologer, læger, ergoterapeuter, sygeplejersker, pædagoger, lærere, socialrådgivere, fysioterapeuter og andre der møder mennesker med kognitive udfordringer. Bogen kan desuden med fordel indgå som en del af pensum på relevante uddannelsesinstitutioner.

Krista Straarup
Specialpsykolog i psykiatri
Ansæt ved Klinik for Bipolar Sygdom
Aarhus Universitetshospital, Psykiatrien

Find mere om

Relateret

Artikel | 11.12.2023

Mentaliseringsevnen hos forældre med en personlighedsforstyrrelse

Artikel | 05.12.2023

Effekten af psykodynamisk og mentaliseringsinspireret gruppeterapi

Artikel |

Børn med Psykolog

